

Sanktuarium Trójcy Przenajświętszej

Współrzędne: Szerokość - 52.655379, Długość - 21.983685

PROSTYŃ

Jak wskazują kroniki już w 1344 roku był wybudowany drewniany kościół filialny parafii Kosów Lacki, a na utrzymanie osoby duchownej funduszów dostarczali mieszkańcy. Z tego kościoła wg tradycji zachował się do chwili obecnej drewniany krzyż z wyobrażeniem Chrystusa Ukrzyżowanego naturalnej wielkości.

Rozgłos Prostyni przyniosło wydarzenie z 1510 roku, gdy to w uroczystość Trójcy Przenajświętszej miejscowa wieśniaczka, Małgorzata Błażkowa miała widzenie św. Anny, która wyraziła życzenie, aby na wzgórzu wybudowano kościół pod wezwaniem Trójcy Przenajświętszej, a w miejscu Jej objawienia kapliczkę. Prostyniacy, właściciele miejscowych dóbr wybudowali dwa kościoły: ku czci Trójcy Przenajświętszej i ku czci św. Anny. Oni również poprosili biskupa łuckiego Pawła Aligmunta Holszańskiego o erygowanie parafii w Prostyni. Erekcja parafii nastąpiła 15 czerwca 1511 roku. .

Prawdopodobnie biskup Holszański przy tej okazji podarował kościołowi największy zabytek zachowany do naszych czasów, piękną późnogotycką figurę Trójcy Przenajświętszej. Ma ona 125 cm wysokości, wyrzeźbiona jest w drzewie lipowym. Przedstawia majestatyczną, piękną postać Boga Ojca siedzącego na tronie, który rękoma podtrzymuje krzyż z postacią Ukrzyżowanego Zbawiciela, a nad krzyżem unosi się Duch Święty w postaci gołębic. Cała figura symbolizuje tron łaski. Jest bardzo prawdopodobne, że wyszła z kręgu Wita Stwosza.

W 1799 roku rozebrany został kościół Trójcy Przenajświętszej i przystąpiono do wznoszenia nowej, murowanej świątyni. Prace rozpoczęto w dniu 2 marca 1802 roku.

Nowa świątynia w stanie surowym została wybudowana pod koniec 1808 roku. W dniu 5 lipca 1812 roku w świątynię uderzył piorun i spłonął dach i wieże, zostały tylko mury. Do odbudowy obiektu przystąpiono dopiero w 1857 r.

W 1858 roku świątynia w stylu neoromańskim została odbudowana a 26 lipca 1860 roku świątynię konsekrował biskup podlaski Beniamin Szymański

Sytuacja polityczna na ziemiach zaboru rosyjskiego w drugiej połowie XIX wieku sprawiła, że rola sanktuarium w Prostyni jako ośrodka religijno - narodowego stale rosła. Po klęsce Powstania Styczniowego i ukazach carskich kasujących diecezję podlaską i przepisujących unitów na prawosławie, odpusty w Prostyni gromadziły wielotysięczne tłumy pielgrzymów, wśród których pod pozorem handlu kozami ukrywali się unicy. Stan ten trwał do 1905 roku, kiedy to car wydał ukaz o wolności religijnej.

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, wierni znów licznie ruszyli do Prostyni. Stan taki trwał przez wszystkie lata międzywojenne.

Sanktuarium Trójcy Przenajświętszej

Dnia 19 lipca 1944 roku wycofujący się Niemcy wysadzili w powietrze kościół. Przed zniszczeniem kościoła Niemcy pozwolili ks. Ludwikowi Warpechowskiemu, wikariuszowi parafii, wynieść ze świątyni cenniejsze zabytki. W pierwszym rzędzie wyniesiono cudowną figurę Trójcy Przenajświętszej.

Obecny kościół wzniesiony został na fundamentach poprzedniej świątyni, a jego autorem jest prof. Bohdan Pniewski.

Informacje o historii sanktuarium pochodzą ze strony internetowej parafii.